

11-SINF DAVLAT VA HUQUQ ASOSLARI ChSB - 1.

Sana: _____ **Sinf** _____ **O'quvchining**
F.I.SH. _____

1-yarim yillik CHSB savollari. 1- Variant

1. Mehnatga oid munosabatlarning subyektlari kimlar? (Bilish uchun -2,5 ball)

- A) Ish beruvchi, xodim, mehnat jamoasi, ularni huquqlarini himoya qiluvchi organlar
- B) Ish beruvchi, xodim, korxona xisobchisi
- C) Ish beruvchi, mehnat jamoasi, kadrlar bo'limi boshlig'i
- D) Ish beruvchi, xodim, korxona huquqshunosi

2. Nodir 16 yoshda, u kitob do'koniga ishga kirmoqchi. U ishga kirayotganda qo'shimcha qanday hujjatlar taqdim etishi haqida o'ylab qoldi. (Qo'llash uchun -4,5 ball)

1- sog'ligi haqida ma'lumotnoma; 2-yuqumli kasalliklarga qarshi emlanganlik haqida ma'lumotnoma; 3-armiyaga chaqiriluvchining qayd guvohnomasi; 4-o'qish joyidan ma'lumotnoma (o'quv vaqti ko'rsatilgan holda)

- A) 1, 2, 3   B) 2, 3, 4   C) 1, 2, 4   D) 1, 3, 4

3. Quyidagi jadvalda berilgan ish vaqti va ularni mosligini toping. (Qo'llash uchun -4,5 ball)

1. 16 dan 18 yoshgacha bo'lgan shaxslar uchun	A	haftasiga uzog'i bilan 36 soat
	B	haftasiga uzog'i bilan 40 soat
2. 18 yoshdan katta shaxslar uchun	C	21 kalendaridan kam bo'lmagan yillik ta'til
	D	30 kalendaridan kam bo'lmagan yillik ta'til

- A) 1-a, d; 2- b, c   B) 1-d, c; 2- a, b
 C) 1-a, c; 2- b, d   D) 1- b, d; 2- a, c

4. Quyida berilgan mehnatga oid munosabatlarni to'g'ri yoki noto'g'riligini toping. (Qo'llash uchun -4,5 ball)

1. Mehnat kodeksiga binoan ayrim hollarda yoshlarda mehnatga to'g'ri munosabatini shakllantirish maqsadida 15 yoshdan mehnat qilishga ruxsat beriladi.
2. Kasaba uyushmasiga a'zo bo'lish ixtiyoriy yani xodim kasaba uyushmasiga a'zo bo'lmasa ham uni huquqlarini himoya qilishi kerak.
3. Xodimga bir marotaba intizomiy jazo qo'llanilgandan keyin uni bekor qilmagunga qadar boshqa intizomiy jazo qo'llab bo'lmaydi.

- A) 1- to'g'ri, 2- noto'g'ri, 3-to'g'ri
 B) 1- to'g'ri, 2- to'g'ri, 3-noto'g'ri
 C) 1- to'g'ri, 2- to'g'ri, 3-to'g'ri
 D) 1- noto'g'ri, 2- to'g'ri, 3-to'g'ri

5. Kasblarning qaysi bir turi mehnatga haq to'lashning ishbay, qaysi biri esa vaqtbay shaklida haq to'lanadi. (Qo'llash uchun-4,5 ball)

1. Vaqtbay	a) quruvchi
2. Ishbay	b) tadbirkor
	c) shifokor
	d) tikuvchi
	e) xisobchi

A) 1-c, e; 2- a, b, d   B) 1-a, b; 2-c, d, e   C) 1- c, d, e; 2- a, b   D) 1- a, c; 2- b, d, e

6. "Diskriminatsiya" qanday ma'noni anglatadi? (Bilish uchun-2,5 ball)

- A) Kamsitish   B) Bayonot
C) To'lash   D) Rozilik

7. Ma'muriy huquqbuzarlik g'ayrihuquqiy, aybli sodir etilgan harakat yoki harakatsizlik bo'lib, bunda ayb shakllari nechta turga bo'linadi? (Bilish uchun -2,5 ball)

- A) Harakat yoki harakatsizlik   B) Qasd yoki ehtiyotsizlik
C) Aybli yoki aybsiz   D) G'ayrihuquqiy yoki qonunga zid

8. 16 yoshga to'lgan voyaga yetmagan fuqaro qo'shnisining derazasini sindirib zarar yetkazdi. Ushbu vaziyatda uning mustaqil ish joyi bo'lmaganligi uchun yetkazilgan zararni kim to'laydi? (Qo'llash uchun-4,5 ball)

- A) Voyaga yetmaganligi inobatga olinib zarar qoplab berilmaydi
B) Ota-onasi yoki ularning o'rnini bosuvchi shaxslar
C) Mahalla tomonidan ko'rilgan zarar qoplab beriladi
D) Yoshlar ishlari agentligi

9. Transport vositalarining haydovchilari va ov qilish qoidalarini buzgan shaxslar ushbu huquqdan qachondan boshlab mahrum etiladi? (Qo'llash uchun-4,5 ball)

- A) Huquqbuzarlik sodir qilgan paytdan
B) Huquqbuzarlik sodir qilingan kunning ertasidan
C) Huquqbuzarlik sodir qilingandan 15 kun o'tib
D) Jazo qo'llash bo'yicha qaror chiqqan paytdan

10. Ota- ona oilaviy sharoiti yaxshimasligi sababli 7-sinfda o'qiydigan farzandini maktabdan olib qolib oilaga yordamchi qildi. Ko'p o'tmay maktab ma'muriyati ota-onaning bu ishi qonunga xilofligini aytib, ma'muriy javobgarlikka tortish bo'yicha ogohlantirdi. Bundan norozi bo'lgan ota maktabni sudga berdi. Ushbu vaziyatda kim haq? (Mulohaza uchun-5,5 ball)

- A) Voyaga yetmagan shaxsning qonuniy vakili ota-ona, shuning uchun ular haq
B) Ota-onaning xatti- harakatlari qonunga zid, MJTK 47-moddasiga binoan javobgarlikka tortiladi.
C) Maktab ma'muriyating harakatlari qonunga xilof.
D) Ota-ona ham maktab ma'muriyati ham qonunga zid xatti-harakat sodir qilishmoqda.

O'quvchining to'plagan bali: _____
Tekshiruvchi o'qituvchi: _____ **(imzo)**

1-yarim yillik CHSB savollari. 2- Variant

1. Mehnatga oid munosabatlarda kimlar ish beruvchi bo'lishi mumkin? (Bilish uchun -2,5 ball)

- A) Xodimlarni ishga yollash huquqiga ega bo'lgan shaxslar
- B) 15 yoshga to'lgan shaxslar
- C) faqat O'zbekiston Respublikasi fuqarolari
- D) faqat Oliy ma'lumotga ega bo'lgan shaxslar

2. Marhabo bu yil Oliy ta'limni tamomlab, maktabga ishga kirdi. Ishga joylashish vaqtida u qanday hujjatlarni taqdim qilishi kerak? (Qo'llash uchun-4,5 ball)

1- pasport yoki uning o'rnini bosuvchi hujjat yoxud identifikatsiyalovchi ID-karta; 2- yuqumli kasalliklarga qarshi emlanganlik haqida ma'lumotnoma; 3-oxirgi ish joyi bo'yicha tasdiqlangan qog'oz shaklidagi mehnat daftarchasi yoki elektron mehnat daftarchasidan ko'chirma; 4- farzandalari haqida ma'lumotnoma.

- A) 1, 2   B) 3, 4   C) 1, 3   D) 1, 4

3. Quyidagi jadvalda berilgan ish vaqti va ularni mosligini toping. (Qo'llash uchun-4,5 ball)

1. Ish beruvchi 2. Xodim	A	Mehnat shartnomasi asosida ishlayotgan shaxs
	B	Xodimlarni ishga yollash huquqiga ega shaxs
	C	Shartnomada belgilangan ishlarni bajarishi kerak bo'lgan shaxs
	D	Shartnomada belgilangan ishlarni xodimlardan talab qilish huquqiga ega shaxs

- A) 1-a, d; 2- b, c   B) 1-d, c; 2- a, b
- C) 1-a, c; 2- b, d   D) 1- b, d; 2- a, c

4. Quyida berilgan mehnatga oid munosabatlarni to'g'ri yoki noto'g'riligini toping. (Qo'llash uchun -4,5 ball)

- 1. Shaxs 16 yoshdan mehnat qilish huquqiga ega bo'ladi.
- 2. Mehnat shartnomasi bir xil kuchga ega bo'lgan kamida ikkita nusxada tuziladi.
- 3. O'zbekistonda mehnatga oid munosabatlar faqat Konstitutsiya bilan tartibga solinadi.
- A) 1- to'g'ri, 2- noto'g'ri, 3-to'g'ri
- B) 1- to'g'ri, 2- to'g'ri, 3-noto'g'ri

C) 1- to'g'ri, 2- to'g'ri, 3-to'g'ri

D) 1- noto'g'ri, 2- to'g'ri, 3-to'g'ri

5. Kasblarning qaysi biriga mehnatga haq to'lashning ishbay, qaysi biriga esa vaqtbay shaklida haq to'lanadi. (Qo'llash uchun-4,5 ball)

1. Vaqtbay	a) terimchi
2. Ishbay	b) duradgor
	c) harbiy
	d) qorovul
	e) nafaqaxo'r

A) 1-c, e; 2- a, b, d   B) 1-a, b; 2-c, d, e   C) 1- c, d; 2- a, b   D) 1- a, c; 2- d, e

6. "Konpensatsiya" qanday ma'noni anglatadi? (Bilish uchun-2,5 ball)

A) Rag'bat berish   B) Biron narsa badaliga haq to'lash, mukofot berish.

C) Jazolash   D) Rozilik bermaslik

7. Nima maqsadda shaxsga jazo qo'llaniladi? (Bilish uchun -2,5 ball)

A) Davlat daromatlariga pul undirish

B) Qasddan huquqbuzarlik sodir qilmaslik

C) Extiyotsizlik natijasidan huquqbuzarlik sodir qilmaslik

D) Qonunlarga hurmat ruhida tarbiyalash

8. Shaxs ehtiyotsizligi natijasida svetoforming qizil chirig'ida harakatlanib, qoidabuzarlik sodir qildi. Ushbu vaziyatda fuqaroga jazo tayinlanadimi? (Qo'llash uchun-4,5 ball)

A) Ha, jarima jazosi tayinlanadi

B) Yo'q, ehtiyotsizlik oqibatida sodir qilindi

C) Yo'q, bu qoidabuzarlikka kirmaydi

D) Ha, intizomiy qismga jo'natilishi mumkin

9. Baliqlarni urchish davrida fuqaro baliq ovladi. Ushbu vaziyatda fuqaroga tayinlanishi mumkin bo'lgan jazoni toping. (Qo'llash uchun-4,5 ball)

A) Ozodlikdan mahrum qilish   B) Jarima

C) Yetkazilgan zararni qoplash   D) Ozodlikdan cheklash

10. 16 yoshga to'lgan voyaga yetmagan fuqaro avtomobil boshqarish huquqini so'rab sudga murojaat qildi. Ushbu vaziyatda fuqaroga avtomobil boshqarish huquqi beriladimi? (Mulohaza-5,5 ball)

A) Beriladi, faqat qarorni Oliy sud chiqarishi kerak.

B) Berilmaydi, sababi shaxs qonunga muvofiq ushbu huquqqa 18 yoshga to'lgandan so'ng ega bo'ladi.

C) Beriladi, shaxs O'zbekiston Respublikasi fuqarosi bo'lsa.

D) Berilmaydi, Konstitutsiyaviy sud buni taqiqlab qo'ygan.

1-yarim yillik CHSB savollari. 3- Variant

1.Mehnat shartnomasi kamida nechta nusxada tuziladi? (Bilish uchun -2,5 ball)

- A) Faqat bitta nusxada tuziladi
- B) Kamida ikkita nusxada tuziladi
- C) Kamida uchta nusxada tuziladi
- D) Yagona nusxada tuziladi

2. Doniyor yaqinda kadrlar bo'limida ishga kirdi. U xodimlarning mehnat daftarchasiga qanday yozuvlarni kiritilishi kerakligi haqida o'ylab qoldi. Mehnat daftarchasiga qanday yozuvlar kiritiladi? (Qo'llash uchun-4,5 ball)

1- ishga qabul qilish, bajariladigan ish; 2- oilaviy sharoiti haqida ma'lumot; 3- boshqa ishga o'tkazish va mehnat shartnomasini bekor qilish to'g'risidagi ma'lumotlar; 4- xodimga beriladigan intizomiy jazolar.

- A) 1, 2   B) 2, 4   C) 1, 4   D) 1, 3

3.Quyidagi jadvalda berilgan ish vaqti va ularni mosligini toping.(Qo'llash uchun-4,5 ball)

1. Mehnat shartnomasi	A	Faqat yozma shaklda tuziladi
	B	Xodim bilan ish beruvchi o'rtasida tuziladi
	C	Tovar-pul almashinuvini amalga oshiradi
	D	U taraflarning maxsus (og'zaki yoki yozma) kelishuvi asosida amalga oshiriladi
2. Oldi-sotdi shartnomasi	A	
	B	
	C	
	D	

- A)1-a, d; 2-b, c   B) 1-d, c; 2- a, b
- C)1-a, b; 2-c, d   D) 1- b, d; 2- a, c

4. Quyida berilgan mehnatga oid munosabatlarni to'g'ri yoki noto'g'riligini toping. (Qo'llash uchun -4,5 ball)

- 1.Har bir korxona, tashkilot va muassasada jamoa shartnomasi mavjud bo'ladi.
- 2.Mehnat shartnomasi taraflarning kelishuviga ko'ra bekor qilinishi mumkin emas.
- 3.Mehnat ta'tili 21 kalendar kundan kam bo'lmasligi kerak.

- A) 1- to'g'ri, 2- noto'g'ri, 3-to'g'ri
- B) 1- to'g'ri, 2- to'g'ri, 3-noto'g'ri
- C) 1- to'g'ri, 2- to'g'ri, 3-to'g'ri
- D) 1- noto'g'ri, 2- to'g'ri, 3-to'g'ri

5. Kasblarning qaysi bir turi mehnatga haq to'lashning ishbay, qaysi biri esa vaqtbay shaklida haq to'lanadi.(Qo'llash uchun-4,5 ball)

1. Vaqtbay	a) yurist
	b) advokat
2. Ishbay	c) prokuror
	d) tikuvchi

	e) xisobchi
--	-------------

A) 1-c, e; 2- a, b, d   B) 1-a, b; 2-c, d, e   C) 1- c, d, e; 2- a, b   D) 1- a, c, e; 2- b, d
 6. “Emansipatsiya” qanday ma’noni anglatadi? (Bilish uchun-2,5 ball)

- A) Cheklov qo’yish   B) Bayonot
 C) Jabr zulm, qaramlikdan qutilish   D) Mustaqillik

7.Ma’muriy huquq to’grisidagi hujjatlarning asosiy manbasi nima? (Bilish uchun -2,5 ball)

- A) Konstitutsiya   B) Farmon
 C) Kodeks   D) Qonun osti hujjatlar

8. 17 yoshli voyaga yetmagan fuqaro qasddan metropoliten qoidalarini buzdi. Ushbu vaziyatda fuqaro qanday turdagi javobgarlikka tortiladi? (Qo’llash uchun-4,5 ball)

- A) Jinoiy javobgarlikka
 B) Ma’muriy javobgarlikka
 C) Intizomiy javobgarlikka
 D) Iqtisodiy javobgarlikka

9. Anvar shoshib turganligi uchun ehtiyotsizlik qilib piyodaga yo’l bermasdan avtomashinada harakatlandi. Ushbu vaziyatda Anvarga qanday jazo qo’lanilishi mumkin? (Qo’llash uchun-4,5 ball)

- A) Jarima
 B) Maxsus huquqdan mahrum qilish
 C) Intizomiy qismga jo’natish
 D) Musodara qilish

10. D. ismli shaxs avtomobilida harakatlanayotganda qoidabuzarlik sodir qilib, uning bu harakati maxsus avtomatlashtirilgan kamera orqali aniqlandi. Ammo fuqaro buni rad etib, shikoyat qildi. Natijada ish sudga oshirildi.Ushbu vaziyatning natijasi qanday bo’lishi mumkin?

- A) Agar fuqaroning e’tirozi o’rinsiz bo’lib, shikoyat qanoatlantirilmay qoldirilsa oltmish kundan kechiktirmay belgilangan jarimani to’lashi kerak.
 B) Bunday vaziyat bo’yicha fuqaroning shikoyat berish huquqi qonunda belgilanmagan, natijada fuqaroga nisbatan jazo qo’llaniladi.
 C) Bunday vaziyatning natijasini Konstitutsiyaviy sud hal qilib beradi.
 D) Agar fuqaroning e’tirozi o’rinsiz bo’lib, shikoyat qanoatlantirilmay qoldirilsa o’ttiz kundan kechiktirmay belgilangan jarimani to’lashi kerak.

10000003093057 eMaktab

10000003093057 eMaktab